

HAROLD PINTER

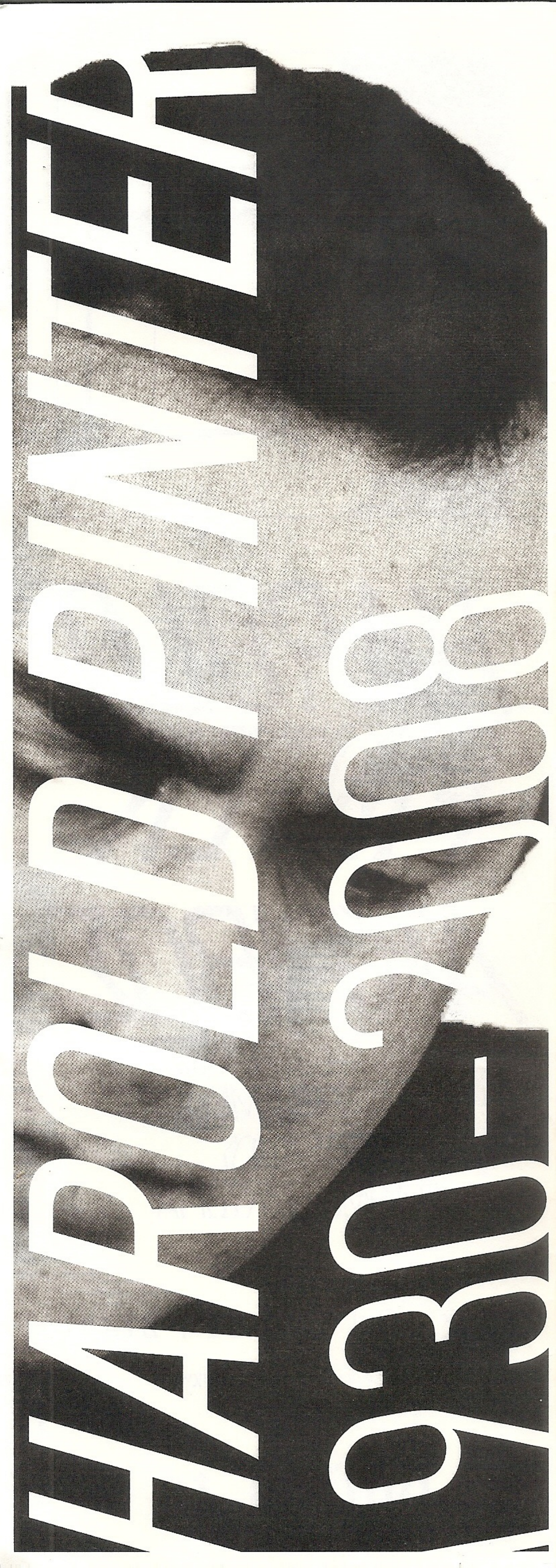
ΑΚΡΙΒΩΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ
Η ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ
ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑ

φεβ | 9 | 10 | 11 | 21.00

στέκι carthago | πολυτεχνείο
από τη θεατρική ομάδα

buffon_ata

HAROLD P. DIAZ

0000000000

Στο φτωχό Χάκνεί του Λονδίνου δεν γεννιούνται συγγραφείς. Ο πατέρας Πίντερ εβραϊκής καταγωγής, ράφτης στο επάγγελμα, δεν περίμενε κάτι τέτοιο για τον γιο του. Μπορούσε να γίνει ράφτης ή πυγμαχός ή τέλος πάντων κάτι να κάνει κάτι με τα χέρια του ώστε να γνωρίσει, κάπου στα δεκαπέντε, την εργασία και το τζιν. Δεν μπορούσε να φανταστεί πως σε δρόμους δίχως άσφαλτο και σε χέρια που δεν έπιασαν πένα πριν από πέτρα, το βαρύ άγχος μιας εποχής που έστριβε προς τον πόλεμο και ο ήχος μιας πόρτας που έκλεινε πίσω από δύο γονείς που δεν είχαν άλλο παρά την εργασία τους, θα γεννούσε στον νεαρό Χάρολντ την ευαισθησία και το θάρρος ενός συγγραφέα. Στην ηλικία των δώδεκα γράφει τα πρώτα του ποιήματα και την άνοιξη του 1947 δημοσιεύονται στην εφημερίδα του σχολείου του.

Το 1948 ο Πίντερ, ο γιος του ράφτη, γραφόταν στην Βασιλική Ακαδημία Δραματικής Τέχνης για να την εγκαταλείψει ένα χρόνο αργότερα. Τον χρόνο αυτόν, φρόντισε να αγνοήσει το φύλλο κατάταξης του στον αγγλικό στρατό ενώ, λίγους μήνες μετά, ξυλοκοπήθηκε αφού επιτέθηκε σε φασίστες στο Ιστ Εντ. Το 1950 δημοσιεύει ποιήματά του στο περιοδικό Poetry London με τον ψευδώνυμο Χάρολντ Πίντα ενώ, παράλληλα, άρχισε να δουλεύει ως ηθοποιός σε διάφορους επαρχιακούς θιάσους. Η δουλειά του ηθοποιού... Μη φανταστείτε: κάποιες λίρες, κάποια σύντομα ταξίδια στην αγγλία και κάποια αποδοχή. Αυτό ήταν όλο. Το 1957 ανέβηκε στο Πανεπιστήμιο του Μπρίστολ το πρώτο του θεατρικό, ένα μονόπρακτο με τίτλο «Το δωμάτιο». Σύντομα ανέβηκε και το «Πάρτι γενεθλίων», το πρώτο κανονικής διάρκειας έργο του που θεωρείται πλέον ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα της πρωτοπορίας. Την ίδια εποχή γίνεται μέλος της εκστρατείας για τον πυρηνικό αποπλισμό ενώ συμμετέχει επίσης στο βρετανικό κίνημα κατά του Απαρτχάιντ αρνούμενος μαζί με άλλους καλλιτέχνες και καλλιτέχνιδες να παιχτούν έργα τους στη Νότιο Αφρική. Τη δεκαετία του '70 ο Πίντερ αρχίζει να ασχολείται περισσότερο με την σκηνοθεσία ενώ, όσο περνάνε τα χρόνια, τα θεατρικά έργα που γράφει είναι μικρότερης διάρκειας και περιστρέφονται με άξονες τον πόλεμο και την εργασία. Ο Πίντερ δεν χρειαζόταν και πολύ για να νιώσει τα θεμέλια του γερασμένου ψυχροπολεμικού κόσμου να ταρακουνιούνται εδώ και εκεί, στα προάστια του Λονδίνου, στη Μιραφιόρι ή το Βιετνάμ. Είναι η άρνηση που κινεί τον κόσμο. Το ήξερε; Μάλλον.

Το 2001 δηλώνει ανοιχτά την εναντίωσή του στην εισβολή των ΗΠΑ στο Αφγανιστάν και το 2003 στο Ιράκ. Δυο χρόνια αργότερα, ανακοινώνει πως αποσύρεται από τη συγγραφή θεατρικών έργων για να αφοσιωθεί στην πολιτική εκστρατεία ενώ γράφεται στην JfJfP (βρετανική οργάνωση όπου συμμετέχουν Εβραίοι για τα πολιτικά δικαιώματα των Παλαιστινίων). Πριν εγκαταλείψει τον μάταιο τούτο κόσμο, είχε ήδη γράψει αρκετά πάνω από πενήντα θεατρικά και το σενάριο σε είκοσι κάτι ταινίες. Οι γιατροί είπαν πως πέθανε απο καρκίνο στο συκώτι. Ίσως να είπαν έτσι γιατί δεν ήταν αρκετά επιστημονικό να πουν πως φταίει η κληρονομιά του Χάκνεί ή που τέλος πάντων «μια μέρα είδε έναν άνεμο.. είδε έναν αλλιώτικο άνεμο να στροβιλίζεται και να 'ρχεται κατά πάνω του.. ν' ανασηκώνει τη σκόνη.. τη σκόνη από την εξώπορτα.. σκόνη ανάκατη με ξεριζωμένο χορτάρι.. σκόνη με χορτάρι που 'ρχόταν με μανία πάνω του που τσιμπούσαν το κορμί του και ρήμαζαν τα μάτια του- μεγάλη παύση- τον κοιτάς σαν να βλέπεις θαμπά- Φαινόταν νεότερος.. απίστευτα νέος»¹.

Τι να πουν κι οι γιατροί...

ΑΚΡΙΒΩΣ (1983)

ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ (1959)

Η ΝΕΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΑΞΗ (1991)

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ (1959)

ΣΤΑΘΜΟΣ ΒΙΚΤΩΡΙΑ (1982)

Το σκηνικό είναι δυστοπικό. Ο χώρος απροσδιόριστος. Κάποιες κρεμάστρες και μια καρέκλα στη μέση της σκηνης. Δύο άντρες με στολές προστασίας κάνουν υπολογισμούς.

-Πρέπει να δεχτείς αυτόν τον αριθμό. Να δεχτείς τον αριθμό.

-Είκοσι εκατομμύρια νεκροί;

-Ακριβώς.

Τη θέση στην καρέκλα των επιστημόνων που υπολογίζουν ανέκφραστοι με κάθε λεπτομέρεια την ζωή και τον θάνατο εκατομμυρίων, παίρνει αυτή τη φορά ο διευθυντής του εργοστασίου. Οι εργάτριες και οι εργάτες δεν νοιάζονται πια για το ύψος του μισθού τους ούτε για την αίθουσα μπιλιάρδου που διαθέτει το εργοστάσιο. Δεν έχουν πια κανένα αίτημα προς το αφεντικό τους. Έχουν σιχαθεί τα προϊόντα που παράγουν κάθε λεπτό της μέρας και το μόνο που θέλουν να δημιουργήσουν είναι πρόβλημα. Να σαμποτάρουν την παραγωγική διαδικασία και για μετά, βλέπουμε. Και την θέση της εργάτριας που απολαμβάνει να βλέπει το αφεντικό της να μην μπορεί να καταλάβει αυτήν την άρνηση, θα πάρουν δύο άντρες οι οποίοι θα μεταμορφωθούν πάνω στην σκηνή σε ανακριτές και θα βασανίσουν έναν τύπο, όχι τελείως ράντομ, συνεισφέροντας όπως λένε με αυτόν τον τρόπο στην συνέχιση των δημοκρατικών διαδικασιών. Στα μονόπρακτα του Πίντερ, ο χώρος και ο χρόνος τοποθετούνται αφηρημένα, ο μοναδικός άξονας του νοήματος είναι το ζήτημα της εργασίας κάθε φορά από μια διαφορετική όψη.

Και ξανά: ο νεαρός βιολόγος στη συνέντευξη για δουλειά θα βασανιστεί ψυχολογικά όπως τόσες και τόσοι άλλοι/ες πριν και μετά από αυτόν για μια θέση των 431,75 ευρώ. Ακριβώς. Μόνο που στην θέση του θύτη, θα είναι μια γυναίκα η οποία με τη σειρά της επιστρέφει λίγη από την βία που έχει δεχθεί από τους άντρες.

Οι ήρωες του Πίντερ είναι πάντοτε τοποθετημένοι και κλεισμένοι στους τέσσερις τοίχους ενός γραφείου. Περιορισμένοι και εγκλωβισμένοι. Μοναχοί και μόνοι. «Φοβάμαι ότι θα πεθάνω. Είμαι μόνος σ' αυτό το γαμημένο το γραφείο και κανείς δεν μ' αγαπάει.» ξεσπάει ο εργαζόμενος στο τηλεφωνικό κέντρο της εταιρίας ραδιοταξί. Όλοι τους σχεδόν πάσχουν από μνήμη. Και ανά πάσα στιγμή μεταφράζουν, παραφράζουν, φονεύουν ή επινοούν οι ίδιοι το παρελθόν τους. Σαν να στέκονται μετέωροι ανάμεσα σε δύο χρονικές βαθμίδες: το αιωνίως παρόν Τότε και το διαρκώς ανύπαρκτο Τώρα. Και το μέλλον, ένα τέρας μπροστά τους. Ο οδηγός ταξί δεν θυμάται τι έκανε όλα αυτά τα χρόνια, έχει περάσει την μισή ζωή του μέσα σε ένα αμάξι

και παρκάροντας το σε ένα πάρκο αγνοώντας τις εντολές που του δίνει ο υπάλληλος του τηλεφωνικού κέντρου, αποφασίζει να περάσει εκεί μέσα και την άλλη μισή. Κι όμως. Ακόμη και σ' αυτό το κλειστό μικροσύμπαν που θυμίζει ενυδρείο, όπου οι πρωταγωνιστές και οι πρωταγωνίστριες μοιάζουν με χρυσόψαρα και όλα φαίνονται τακτοποιημένα, κυοφορείται η έκπληξη. Η ανατροπή. Όλα είναι δυνατά. Και στο πιο κλειστοφοβικό περιβάλλον, μέσα σ' ένα ταξί μπορεί να εισχωρήσει ο έρωτας. Στο τέλος υπάρχει η φυγή. Ο υπάλληλος στο τηλεφωνικό κέντρο ανοίγει την πόρτα του γραφείου και δραπετεύει απροσδιόριστα. Για το πουθενά. Ακόμη και τα ενυδρεία άλλωστε έχουν έξοδο κινδύνου. Όλα τα μονόπρακτα μοιάζουν με μικρά μαύρα ανέκδοτα. Τα πάντα παρουσιάζονται κωμικά ή τουλάχιστον αθώα, έως ότου προβάλλει στην επιφάνεια η ωμότητα της καθημερινότητας και ο κυνισμός του μεταπολεμικού κόσμου.

Οι ήρωες και οι ηρωίδες της παράστασης ξεπροβάλλουν μέσα από το κοινό μόνο για να ξαναεπιστρέψουν στη συνέχεια. Ο θεατής γίνεται συμμετοχος των καταστάσεων που βιώνουν οι ήρωες. Είναι ένας από τους είκοσι εκατομύρια νεκρούς, ο πολιτικός κρατούμενος που βασανίζεται από τους ανακριτές, η εργάτρια του εργοστασίου που σιχάθηκε τα εργαλεία που παράγει η ίδια, ο οδηγός ταξί που ξέμεινε σε ένα πάρκο, ο νεαρός που ψάχνει δουλειά ή η τύπισα που ξέρει πως εκείνοι φέρονται έτσι γιατί τις φοβούνται. Όταν θα σβήσουν τα φώτα και φύγουν οι ηθοποιοί, το κοινό θα πάρει τη θέση τους. Θύτης και θύμα ταυτόχρονα. Τα πάντα είναι δυνατά.

Οι γιατροί είπαν πως ο Χάρολντ Πίντερ πέθανε από καρκίνο στο συκώτι. Και σίγουρα οι περισσότεροι φαντάζονται πως έπινε πολύ. Μάλλον έπινε. Οι γιατροί συνηθίζουν να ονομάζουν καρκίνο αυτό που δεν καταλαβαίνουν. Ο Πίντερ δεν πέθανε. Άφησε το συκώτι του δίπλα στους μαύρους της νότιας αφρικής, δίπλα στους παλαιστίνιους, στους αφγανούς, δίπλα στους εργάτες γονείς του που χρόνια πριν πέθαναν από την ίδια ακαθόριστη αιτία. Το άφησε σε μικρά μονόπρακτα που με το πέρασμα του χρόνου μοιάζουν όλο και περισσότερο με τη ζωή... Με τη ζωή μας.

** ειδικές ευχαριστίες στην Μαργιάννα για την κινησιολογία της παράστασης, στον Γιώργο για την μουσική και σε όλες αυτές και αυτούς που με τις παρατηρήσεις τους και την υπομονή τους βοήθησαν να ανέβει αυτή η παράσταση*

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ BUFFONATA

Η θεατρική ομάδα Buffonata δημιουργήθηκε κάπου στα τέλη του 90'. Τα τελευταία 3 χρόνια λειτουργεί στο κατειλημμένο στέκι της Carthago, ενώ πριν στεγαζόταν στη Villa Amalias. Δραστηριοποιείται σε αυτούς τους χώρους συνειδητά, καθώς υποστηρίζει το εγχείρημα των καταλήψεων και των αυτοοργανωμένων χώρων. Με το θέατρο ως εργαλείο και μέσο, προσπαθούμε να γνωρίσουμε καλύτερα την πραγματικότητα γύρω μας αλλά και μέσα μας. Κι αυτό μπορεί να γίνει μέσα από το δυναμικό καθρέφτη που μας προσφέρουν οι άλλοι και οι άλλες με το βλέμμα τους.

Χωρίς εμπορευματικές λογικές και την αναγνώριση ειδικών και αυθεντιών σε αυτό που κάνουμε, η δουλειά μας είναι αντιεραρχική και ο προβληματισμός για το ύφος και τη δυναμική ενός έργου βγαίνει μέσα από συλλογικές διαδικασίες. Πράγμα που σημαίνει ότι παρατηρητής και υποδυόμενος/η ένα ρόλο, πρέπει να βάλουν το "εγώ" τους σε δεύτερη μοίρα. Διαδικασία που πολλές φορές έχει μεγαλύτερη αξία και από το ίδιο το έργο.

Η ομάδα είναι ανοιχτή σε καινούργιους ανθρώπους, κείμενα, ιδέες, δράσεις. Για εμάς θέατρο μπορούν να παίξουν όλες και όλοι και δεν χρειάζεται κάποιος να δηλώσει ηθοποιός για να συμμετέχει. Πάνω από όλα μετράει η διάθεση για επικοινωνία, δημιουργία και αλληλεπίδραση. Άλλωστε το θέατρο είναι χειροπιαστό και έμπρακτο. Ό,τι μαθαίνεις το μαθαίνεις πράττοντας σε αρμονική σχέση μαζί με τους άλλους ανθρώπους. Βιώνοντας στην εποχή μας την αποθέωση την ατομικισμού και των εξειδικεύσεων, ενέργειες συλλογικής δημιουργικότητας σαν το θέατρο "των όλων", ανάγονται και λειτουργούν σαν αντίδοτο. Σε μια πλέον μονότονη και ανιαρή πραγματικότητα και ένα διαρκή περιορισμό της ελευθερίας, η θεατρική συμμετοχική πράξη ζωντανεύει την ανάγκη για ελεύθερη έκφραση και επικοινωνία.

Δεν ενστερνιζόμαστε μια συγκεκριμένη τεχνική υποκριτικής, ούτε αποδεχόμαστε ένα είδος θεάτρου. Το σημαντικό για εμάς βρίσκεται στην ουσία και τη δύναμη ενός κειμένου, από όπου κι αν προέρχεται αυτό, στην κριτική και πολιτική ματιά για τον κόσμο που μας περικλείει. Πρόθεση μας είναι να υπηρετήσουμε το βάθος του κειμένου, όχι με μια τεχνική αρτιότητα, αλλά με καλλιτεχνική ειλικρίνεια. Ανεξάρτητα από τα αισθητικά αποτελέσματα και την επιθυμητή επιτυχία μιας παράστασης, θέατρο δεν είναι μόνο οι παραστάσεις, δεν είναι μόνο η καλλιτεχνική μορφή, αλλά ο τρόπος ύπαρξης δράσης-αντίδρασης.

ΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

Mistero Buffo | Ντάριο Φο

Βρωμιά | Ρόμπερτ Σνάιντερ

Πεθαίνω σαν χώρα | Δημήτρης Δημητριάδης

Μαμά φρικιό | Ντάριο Φο

Οι παλιατσούρες | Μάνος Βενιέρης

Το παιχνίδι της σφαγής - Εφιάλτες | σύνθεση κειμένων
του Ευγένιου Ιονέσκο και του Γιώργου Σκούρτη

Γελώντας άγρια | Κρίστοφερ Ντουράνγκ

Ο Μπίντερμαν και οι εμπρηστές | Μαξ Φρις

Εμιγκρέδες | Σλάβομιρ Μρόζεκ

Στριπτίζ | Σλάβομιρ Μρόζεκ

Μια πουτάνα στο φρενοκομείο | Φράνκα Ράμε

Ένα ακόμα και φύγαμε - Η συνέντευξη | Χάρολντ Πίντερ

Ο θείος Πάπαρος | Αουγκούστο Μποάλ

Εθνικότητα μου, το χρώμα του ανέμου | Ματέι Βίσνιεκ

Στα βαθιά | Σλάβομιρ Μρόζεκ

Εχθροί εξ αίματος | Αρκάς

Το τυφλό σημείο | Γιάννης Μαυριτσάκης

*Η *Buffonata* ήταν μια γιορτή του Μεσαίωνα, διάρκειας 8 ή 10 ημερών, που γινόταν το Δεκέμβριο και συνέχιζε την παράδοση από το καρναβάλι των Ρωμαίων. Σε αυτή τη γιορτή το θέατρο ήταν η ομιλούσα δραματοποιημένη εφημερίδα του λαού. Όλοι και όλες συμμετείχαν και μασκαρεύονταν σαν ευγενείς, έμποροι, αυτοκράτορες, τοκογλύφοι, τραπεζίτες, και συγκεντρώνονταν στην πλατεία, όπου οργανωνόταν ένα είδος πομπής, αρκετά βίαιης, εναντίον των αριστοκρατών, των πλουσίων και των αφεντάδων της εποχής.

ΜΗΝ ΚΟΙΤΑΣ.Ο ΚΟΣΜΟΣ
ΠΑΕΙ ΝΑ ΔΙΑΛΥΘΕΙ
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΑΕΙ ΤΟ
ΦΩΣ ΤΟΥ ΟΛΟ ΝΑ ΧΑΣΕΙ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΚΟΤΕΙΝΟ ΤΟΥ ΠΗΓΑΔΙ
ΝΑ ΜΑΣ ΣΤΡΙΜΩΞΕΙ,ΣΕ ΚΕΙΝΟ
ΤΟ ΜΑΥΡΟ, ΓΕΜΑΤΟ ΚΙ
ΑΠΟΠΝΙΚΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ ΚΕΙ ΟΠΟΥ
ΘΑ ΣΚΟΤΩΣΟΥΜΕ
Η ΘΑ ΠΕΘΑΝΟΥΜΕ
Η ΘΑ ΧΟΡΕΨΟΥΜΕ
Η ΘΑ ΘΡΗΝΗΣΟΥΜΕ
Η ΘΑ ΟΥΡΛΙΑΞΟΥΜΕ
ΗΘΑΣΤΡΙΓΚΛΙΖΟΥΜΕ
Η ΘΑ ΣΠΡΩΧΝΟΥΜΕ

ΣΑΝ ΤΑ

ΠΟΝΤΙΚΙΑ

ΞΑΝΑ ΝΑ ΔΙΑΠΡΑ

ΓΜΑΤΕΥΤΟΥΜΕ

ΤΗΝ ΑΡΧΙΚΗ ΜΑΣ

ΤΙΜΗ